

РЕЦЕНЗИЯ

за конкурс за академичната длъжност '**професор**', обявен от Софийски университет 'Св. Климент Охридски' по професионално направление 3.1. „Социология, антропология и науки за културата” (Теория и история на културата. Приложно културознание), обявен в Държавен вестник', бр. 61. от.28.юли 2017..

рецензент: от доц. д-р Татяна Никифорова Стоичкова, катедра 'Рекламен дизайн' – Национална художествена академия (НХА), хабилитирана в професионалното направление:

1)Информация за конкурса

Конкурсът е обявен за нуждите на Софийски университет Св. Климент Охридски с решение на АС, публикувано в ДВ бр. 61. от.28.юли 2017.

Участвам в състава на научното жури по конкурса съгласно заповед на ректора на Софийски университет 'Св. Климент Охридски'.

2)Кратки биографични данни и академично израстване на кандидата

В конкурса участва само един кандидат - доц. д.н. **Иван Димов Кабаков**. Той е завършил Културология във Философския факултет на СУ „Св. Климент Охридски' през 1996 год., като същевременно има магистърска степен по право от 2000 год., също така от СУ „Св. Климент Охридски'.

През 2005 год. придобива научната и образователна степен „Доктор по културология” , 05.08.33, Теория и история на културата. В периода 1998- 2001 год. Иван Кабаков е докторант във Философски факултет СУ „Св. Климент Охридски', катедра 'Теория и история на културата' , приложно културознание , а в периода 2001 – 2005 год. е асистент по същата специалност. .През 2008 година е избран за доцент по научната специалност 'Теория и история на културата'

През 2016 год. придобива степен 'Доктор на науките' - СУ „Св. Климент Охридски' 05.08.33, Теория и история на културата (приложно културознание).

3) **Съответствие с изискванията на нормативните актове за заемане на академичната длъжност ‘професор’** – ЗРАС, ППЗРАС и Правилника на Софийски университет ‘Св. Климент Охридски’ и обща характеристика на публикациите. Кандидатът е приложил **всички необходими за участие в конкурса документи и комплект с трудове**, представени за участие в конкурса за професор в професионално направление и научна специалност *„Социология, антропология и науки за културата”* / (Теория и история на културата. Приложно културознание). След годината на първата хабилитация – 2005 год. и придобитата степен ‘доктор на науките’ са представени 3 авторска монография, 5 сборници – съставителство и научна редакция, 47 научни статии на български и английски език , 2 учебника и помагала (съставителство) и участие и ръководство на/ в 10 проекта.

4) Обща характеристика на представените научни трудове

Доц. д.н. Иван Димов Кабаков има активна и разнообразна научно-изследователска дейност. От значителния обем научна продукция избирам за оценка и считам за основен труд **‘Интегрирано управление на културата’**. и публикациите в колективните издания, на които е съставител и съавтор . Останалите представени публикации ще обобща по тематични направления.

4.1. В монографията . ‘Интегрирано управление на културата’, 2017, се представят характеристики на управлението в културата и приложението им, и зедно с дефинирането и систематизизацията, се разглеждат предизвикателствата и проблемите, стоящи пред интегративното управление. Отличава се със своята комплексност – с цялостно изследване и интерпретиране на управленските проблеми, дообогатявайки теорията на иницираното от автора и в предишни негови трудове теоретизиране на културното законодателство. Културата се представя не само като повлияна и видоизменена от политиката, икономиката, но и като агент в проявлението на социалните процеси на промяна. Непрекъснатите точки на съприкосновение между икономиката, политика, култура , както и съпътстващите ги сходни процеси са видяни в аналогични развития – все по-голяма социална динамика и преход към глобализация и нови технологии. Анонсира идеята за приобщаваща култура и нейният потенциал за

социални действия, като обуславяща интегрирани стратегии за развитие, основани на специализация и допълняемост на различните социални системи.

Управленските подходи в областта на културата, изведени като самостоятелно направление, се основават на емпиричен изследователски материал, обосноваващ и аргументиращ връзката на промените и трансформациите и в културната политика в условията на демократизация . Ценно допълнение в монографията са интерпретираните и разисквани европейски и български политически и нормативни документи, които дават възможност на читателя да се докосне до най-новото развитие в тази научна област.

Концепцията за новите ориентири в управлението – развиването на стратегическо мислене и действие, организацията и използването на знанието и информацията се отличава с актуалност и задълбоченост.

4.2.Обобщен преглед на приложените публикации

В поредицата от публикации – колективни монографии, статии, сборници, учебници и т.н. са предложени нови и актуални теоретични концепции и полезни практики и съпоставки. Изборът на съответната тема е преопределен от интересите на автора и желанието да сподели своите лични професионални позиции. Част от разгледаните теми са резултат от предходни изследвания, апробирани сред научната общност под различни форми. Представените за конкурса публикации са фокусирани върху няколко проблемно-тематични области, важни за комплексното обхващане на културата: теории и идеи в концептуализирането на образователни и законодателни въпроси в областта на регионалното културно развитие, образованието, културното наследство. Динамиката на тази проблематика е поставена в по-широкия предмет на изследвателските търсения , свързан с тенденцията към дефиниране на по-комплексно разбиране за културата. Разглеждат се актуални обществени въпроси в българската културнополитическа действителност..

Съществени моменти от изследователските търсения на Иван Кабаков са в сферата на законодателството, като основен инструмент в образователните и културната политика в областта на художествените занаяти . Отделя важно място на ролята на народните и художествени занаяти и връзката им с приложните изкуства и дизайна.

Търсените и изведените взаимовръзки между категории на културното наследство и общественото развитие се основават на правната защита на различните видове културно наследство и неговата изследователска инфраструктура. Акцентираща се върху върху развитие и прилагане на тематичните маршрути в областта на културния туризъм, както и новите процеси, които наблюдаваме днес при европейското финансиране и въпроси на приложението на оперативните програми в областта на културата.

Рзгледаните теми са резултат от последователните търсения на доц. д.н. Иван Кабаков. **Всяка от тях изяснява същността на заложените в тематиката им обект, процес на дейност и ги представя в светлината на приложните културни изследвания.**

Правните аспекти в културата и политиките за култура се извеждат като фундаментални предпоставки за ефикасността на взаимоотношенията култура - общество

Законодателният свят на културата е представен като свят на перманентни взаимодействия между култура и политика, култура и образование, култура и икономика и в последна сметка на култура и общество. Правните регулации, нормативни характеристики и изисквания (това засяга различни аспекти – достъп, статут, права и пр.) са поставени в пресечната точка на културните изследвания, съответно се прави разграничението между културологични, експертни и административни подходи. Представена е за първи път в българската академична среда методология в пресечната точка на правен и културологичен подход при изследването на културната политика, като целесъобразно, но и осъществимо., чрез експлициране на възможностите за професионализация в практиката.

Във всяка от тези проблемно-тематични области е търсена креативност, като основа на необходима промяна. Защото културнополитическата среда е необходима част от социалноикономическите трансформации у нас и по света и защото тя самата е един от ключовите фактори, съпътстващи общественото развитие. В този смисъл е отбелязана повишената социална и културна адаптивност към промените.

Представените текстове се облягат на широка палитра от теоретични извори, нормативни документи, културнополитически практики и техните проекции в сравнителен план както на национално, така и на международно равнище. Събраната

и анализирана информация е базата, върху която се извеждат обобщения и изводи за мястото и ролята на управленските подходи в културата.

5) Оценка на учебнопреподавателската дейност

Това направление в академичната дейност на Иван Кабаков е също така богато и разнообразно по своя характер. Разработва и преподава редица лекционни курсове в бакалавърски и магистърски програми : Правна инфраструктура на културата, Мениджмънт на културата, Производство и апробация на тематични културни маршрути, Правна и институционална инфраструктура на културното наследство, Интелектуална собственост и достъп до културата и др. . Участва в реализиран проект за Докторантско училище по социални и хуманитарни науки. Успоредно със Софийски университет, преподава в НАТФИЗ 'Кръстьо Сарафов', Нов български университет. Широкият набор от дисциплини и специализирани курсове, част от тях четени и в различни ВУЗове, подчертават неговата многостранност и изследователски потенциал, които се реализират в нови направления на преподавателската дейност и работата в изследователски проекти и програми.

Мога да заключа, че доц. Иван Кабаков е с важен личен професионален принос относно въвеждането и предметно-тематичното обогатяване на учебнопреподавателската работа в системата на българското образование в областта на правните аспекти в културата и на културните политики.

6) Приноси с научно-приложен характер

Обобщавайки, държа да подчертая, че продукцията на доц. д.н. Иван Кабаков се отличава с новаторство и задълбоченост. Прегледът на публикациите показва, че основният му изследователски интерес е в областта на управлението и законодателството в областта на културата.

Научните трудове се отличават със своята комплексност и всеобхватност (цялостно изследване и интерпретиране на проблемите), иновативност и креативност (особено по отношение на законодателната среда в отделни културни сектори), интерпретация на разглежданата проблематика и приложението и за решаването на културнополитически въпроси. Сред основните достойнства на научната продукция е нейната практическа ориентация .

По-конкретно основните приноси в научните публикации могат да се обобщят по следния начин:

Приносен момент е обстояният преглед и систематизирането на съвременните виждания и подходи в управлението на културата и различните стратегии . Систематизацията на водещите концепции е в две направления: а) за обекта на изследванията – културата в нейните взаимодействия с политиката, правото, икономиката и образованието б) методология на изследването. На тази основа е обоснован и разработен теоретичен модел за по-нататъшни изследвания, с което се обозначава общата теоретико-методологическа перспектива и система от научни принципи и методологически подходи.

Приносен характер има в интегрирането на законодателни проблеми и правната защита в отделни сектори - региони, образование, занаяти, културно наследство, тематични маршрути. Анализирани са основната проблематика на тези основни сектори в българската култура - формулират се методи, модели и прилагане на политика във взаимовръзките между социални, икономически, политически фактори и структури. Съответно се поставя въпроса за съвременна професионализация в управлението, като тук стратегическите мислене и действия и естествено и по необходимост се превръщат в част в управлението по региони, общини, локална културна политика.

Научните търсения и публикации на доц. д.н. Иван Кабаков в областта на законодателството и управлението на културата намират приложение в научната, професионалната и образователната сфера и са от полза за учени, изследващи тази проблематика и подходите за управление; за експерти и специалисти в културната политика и администрация, студенти (настоящи и бъдещи специалисти в областта на приложната културология). Със значимост за педагогическата практика са именно новите знания и тяхното включване в обучението на студенти и докторанти.

Публикациите на доц. д.н. Иван Кабаков съдържат богата фактология, която е от полза за онези, които се интересуват от проблематиката

Представената информация за цитирания на публикации, отзиви и рецензии (Солнцева-Накова, Иля Прокопов, Ц. Кьосева, М. Кръстева и др.) – - 18 на брой потвърждават високото качество на неговата научна продукция.

Още веднъж да подчертая, че със значимост за педагогическата практика са авторските текстове за интегрираните концепции за управлението на културата, научноизследователска и правна инфраструктура на културното наследство, разгледани в трудовете на кандидата. И тази научна област кореспондира с усиленото и разработване в последните години от изтъкнати европейски учени и експерти (Ландри, Хоукс, Холдън и др.).

На основата на проследения теоретичен и методологически опит на чуждестранни и български изследователи в областта на управлението на културата е разработен и предложен стратегически подход за същността и основните елементи на културна политика. Отчитане на големия брой явления, с които се обозначава законодателната практика – права, достъп, статут, политика, и се уточняват най-често използваните мерки и тяхната приложимост.

Създаването на модел и инструменти в управлението на културата е в основата на съвременните и бъдещите социокултурни промени и на техните проекции.

Към различните аспекти на културното законодателство, с изведени основания за тенденции (правни, регулаторни, финансови, професионални и социални), отразяващи различните подходи към ролята на управлението в съвременните общества.

Съчетаването на теоретичната изследователска работа, педагогическата дейност и творческите търсения резултират в генерирането на нови професионални образци, очаквани и полезни за академичната и управленската общност.

7) Изпълнение на изискванията за академичната длъжност

Доц. д. н Иван Кабаков покрива показателите за академичната длъжност професор и е налице цялостно съответствие с изискванията:

Утвърден изследовател с признание в академичната среда и принос в изследователското направление;

Утвърден преподавател с принос в развитието на учебното съдържание на специалността;

Със значим принос към културнополитическите практики и научни изследвания.

Заключение

Постиженията и приносите в научната, публичната и преподавателската дейност, както и личните професионални качества на **доц. дн. Иван Кабаков ми дават основание да дам положителна оценка на цялостната му научна продукция и да предложа той да бъде избран за академичната длъжност 'професор' по професионалното направление 3.1. „Социология, антропология и науки за културата” (Теория и история на културата).**

София,

1.12.2017 г.

доц. д-р. Татяна Стоичкова.